

Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka

wydanie specjalne

Warszawa

2020

ISSN: 2450-8160

nr.indeksu: 19464

numer: 52 (02/2020)

Redaktor naczelny: Gontarenko N.

KOLEGIUM REDAKCYJNE:

W. Okulicz-Kozaryn, dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Polska;

L. Nechaeva, dr, Instytut PNPu im. K.D. Ushinskogo, Ukraina.

K. Fedorova, PhD in Political Science, International political scientist, Ukraine.

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Druk i oprawa: Sp. z o.o. "Diamond trading tour"

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

info@conferenc.pl

Nakład: 80 egz.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Wszelkie prawa do materiałów prac należą do ich autorów.

Pisownia oryginalna jest zachowana.

Wszelkie prawa do materiałów w formie elektronicznej opublikowanych w zbiorach należą Sp. z o.o. "Diamond trading tour".

Obowiązkiem jest odniesienie do czasopismo.

Opinie wyrażane w artykułach czy reklamach są publikowane na wyłączną odpowiedzialność autorów, sponsorów lub reklamodawcy. W związku z tym ani Redakcja, ani Wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za konsekwencje wykorzystania jakichkolwiek nieścisłych informacji.

Warszawa 2020

"Diamond trading tour" ©

ISSN: 2450-8160

Роль української мови (за професійним спрямуванням) у формуванні професійного мовлення студентів неспеціальних факультетів Юрійчук Н. Д.	6
English riddles and their types, analysis, and importance in the development of linguistics Imomova M. U.	9
Basic qualities of the modern teacher of geography on the background of the profессиogram Donchenko L.M., Nepsha O.V., Zav'yalova T.V.	12
Дуальное обучение для украины: факторы влияния и потенциальные возможности его имплементации Левченко Я.С.	14
Practical importances of the traditional and alternative assessment forms Yuldasheva D. A.	18
Компоненти, критерії, показники та рівні готовності майбутніх соціальних педагогів до подолання булінгу в шкільному середовищі Смеречак Л., Хопта В.	21
Творчість у навчанні англійського писемного мовлення Антоненко І.	25
Developing and improving testing skills of university students Lunina O.	27
Індивідуальні особливості студентів в процесі професійної підготовки до конкретних видів діяльності Дабагян І. М., Павловська Л. І.	30
Вплив занять футболом на ритмічну координацію і частоту руху ніг Собко С. Г., Собко Н.Г.	32
Student's self-development and self-realization in the process of professional training Tarasenko T., Vasilchenko K.	35
Соціально-педагогічна підтримка процесу адаптації дітей, які зазнали психологічного насилля Овчарова О.В., Меркулова Н.В.	37
The role of the chemical experiment in teaching the chemistry course on the topic "reaction speed" Chanturia M.M., Mskhiladze A.G., Karchkhadze M.G.	39

З історії розвитку освіти осіб з особливими освітніми потребами (від сегрегації – до інклюзії)	
Садова І.І.....	42
Розумні технології навчання в освітньому середовищі закладу вищої освіти	
Сапогов М.В.	48
Особливості розвитку фізичних якостей у дітей старшого шкільного віку засобами рухливих ігор	
Мішин С. В., Арапов О. В.,.....	51
Розвиток професійної ідентичності майбутніх соціальних педагогів у процесі підготовки до опікунсько-виховної діяльності	
Лялюк Г. М.....	54
Порушення писемного мовлення у дітей молодшого шкільного віку	
Свириденко Г. В.....	58
Впровадження інформаційних технологій в освітньому процесі	
Ребрій А.М., Рибенко І.О., Павлов О.Г.....	61
Психологічна допомога сім'ї, яка виховує дитину із затримкою психічного розвитку	
Магдисюк Л. І., Блаватна О. Б.....	64
Фактори, що обумовлюють психологічну готовність молоді до шлюбно-сімейних відносин	
Магдисюк Л. І., Цесля Т.І.,.....	67
Формування дослідницьких умінь майбутніх фахівців харчових технологій в закладах професійно-технічної освіти	
Нищак І.Д., Заблоцька І.В.....	71
Думки та погляди минулих та сучасних теоретиків дизайну щодо відтворення у виробах національного образу	
Дяченко А. В.	74
Проблемне навчання у процесі формування іншомовної аудитивної компетенції студентів-філологів	
Рябуха Т. В., Гостіщева Н. О.....	77
Технологія проблемного обучения: что надо изучать?	
Тлегенов Б. Н.	81
Шляхи підвищення ефективності вивчення народного декоративно-ужиткового мистецтва майбутніми вчителями трудового навчання	
Гром Г.Л.....	85

Порушення писемного мовлення у дітей молодшого шкільного віку

Свириденко Г. В.

магістр Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, вчитель початкових класів, вчитель-логопед Костянтинівського районного НВО №1 «Таврія»

Ключові слова: молодший шкільний вік, писемне мовлення, мовленнєві вади, процес навчання, дисграфія, логопедична робота.

Key words: Junior school age, written speech, speech defects, learning process, dysgraphia, speech therapy.

Актуальність. Порушення писемного мовлення є найпоширенішими мовленнєвими вадами у дітей молодшого шкільного віку. Розлади письма негативно впливають на весь процес навчання, формування особистості й характер психічного розвитку дитини. Своєчасне виявлення цих порушень надзвичайно важливе для розробки системи логопедичної роботи з корекції дисграфії.

Серед учнів, які вступають до першого класу, чимало дітей з різними відхиленнями в мовленнєвому розвитку, що перешкоджає формуванню їхньої повноцінної навчальної діяльності в контексті Нової української школи.

Батьки, вчителі початкових класів, учителі-логопеди насамперед звертають увагу на несформованість звуковимови у дітей і свої зусилля спрямовують саме на корекцію вад звукової сторони мовлення. А пізніше виявляють «другий недолік» – дисграфію і дислексію.

Щоб уникнути подібних помилок, по-

трібно під час обстеження аналізувати мовленнєві порушення дітей з позиції системної будови мовленнєвої діяльності, враховуючи принцип розвитку.

Розлади писемного мовлення (дисграфія) становлять значну частку серед інших мовленнєвих порушень. Найчастіше зустрічаємо їх у дітей із загальним недорозвиненням мовлення різного ступеня, а також у дітей з фонетико-фонематичними відхиленнями.

У більшості таких дітей порушена також і пізнавальна діяльність: спостережливість, увага, пам'ять, мислення, аналіз, синтез.

На сучасному етапі за несформованістю певних операцій процесу писемного мовлення виділяють такі види дисграфій:

- 1) артикуляційно-акустична;
- 2) на ґрунті порушення фонемного розрізнення (диференціації фонем);
- 3) на ґрунті порушення мовленнєвого аналізу і синтезу;
- 4) граматична;

5) оптична.

Характерними ознаками для всіх видів дисграфії є стійкі й повторювальні помилки в процесі писемного мовлення, а саме:

- перекручення і заміна букв (парних за артикуляційно-акустичною подібністю, подібних за графічним зображенням, звучанням або вимовою);
- перекручення звуко-складової структури слова;
- порушення єдності написання слів у реченні (кількох слів разом або слово, написане частинами);
- аграматичні помилки, які пов'язані з недорозвитком граматичної будови мовлення.

Досвід роботи переконує, що найчастіше зустрічаємо змішані види дисграфій.

Роботу над подоланням недоліків письма слід спрямовувати на активізацію функцій різних аналізаторів (мовно-слухового, мовно-рухового, зорового, тактильних відчуттів, тощо).

У результаті різних вправ у корі головного мозку замикаються тимчасові зв'язки, що пов'язані з виділенням подразника, на якому утворюється рефлекс. Таким чином, здійснюється аналітико-синтетична діяльність, яка комплексно впливає на корекцію недоліків писемного мовлення.

Корекційну роботу над розрізненням кожної пари звуків за артикуляційно-акустичною подібністю, розрізненням звуків відповідно до їх звучання і вимови та букв, подібних за графічним зображенням, проводять у два етапи.

Перший (підготовчий) етап корекції дисграфії – це робота над кожним окремим звуком (буквою), яку дитина змінює чи плутає.

Якщо в дітей наявні порушення звукової сторони мовлення, то попередньо слід сформувати правильну звуковимову або корекцію звукових і графічних вад у комплексі.

Послідовність роботи підготовчого періоду може бути такою:

- уточнення правильної вимови та звучання звука з опорою на зорове, слухове, тактильне сприймання, кінестетичне відчуття;
- виділення звука на фоні складу;

- визначення наявності й місця звука в слові:
 - на початку;
 - у кінці;
 - у середині;
- визначення місця звука відносно інших (на якому місці: 1,2,3 і т. ін., після якого звука, перед яким чується певний звук у слові);
- визначення слова певним звуком у реченні, тексті;
- добір предметних малюнків, іграшок, у назві яких є відповідний звук, визначення місця його у слові.

На другому етапі проводять роботу над диференціацією слухової, артикуляційної, дотикової (тактильної) та графічної відмінностей пари звуків (букв).

Другий етап корекційної роботи над диференціацією звуків (букв), що їх плутає дитина, бажано проводити в тій самій послідовності, що й у підготовчому періоді. Але основна мета цього періоду – попарне зіставлення звуків (букв) і визначення їх відмінностей в артикуляції і слуховому сприйманні, тактильному відчутті, графічному зображенні тощо. Мовленнєвий і наочний матеріал слід добирати з парами звуків, щоб виробити тісний зв'язок між буквою і звуком. У процесі виконання всіх завдань (як на першому, так і на другому етапі) дитина, проговорюючи звук, має показати відповідну букву, і навпаки, спираючись на графічне зображення букви, чітко повторити відповідний звук.

Тенденція сучасного навчання полягає в спонуванні до мовленнєво-розумової активності в різноманітних формах навчальної діяльності. Тому логопедичним заняттям бажано надавати такої форми, яка забезпечувала б корекцію мовленнєвого недорозвитку й розвиток уваги, пам'яті, логічного мислення, доказовості, різних форм контролю і самооцінки, тобто того, що складає основу формування активної мовленнєво-розумової діяльності й лінгвістичної орієнтації.

Вправи на розвиток фонематичного слуху, звуко-буквеного аналізу та синтезу слід проводити на всіх заняттях. Особливу увагу доцільно приділяти визначенню послідовності звуків у слові, їх місця відносно інших звуків, кількості складів тощо.

Значну частину вправ варто виконувати усно. Це дає змогу навчити дітей аналізувати свою працю або працю товариша, висловлювати власні міркування і робити висновки. Вправи спочатку опрацьовують колективно за допомоги логопеда, потім самостійно з наступною перевіркою та аналізом.

На логопедичних заняттях діти мають розуміти, навіщо вони виконують те чи інше завдання; слід навчити їх самостійно визначати тему занять і навчальну мету. Логопед постійно стимулює пізнавальну активність дітей запитаннями:

- Над якою темою будемо працювати сьогодні?
- Чому ви так думаете?
- Для чого потрібна така вправа?
- Поясніть і доведіть доцільність її виконання.

У підсумковій частині заняття діти пригадують, над чим вони працювали, які вправи виконували, з якою метою, які труднощі зустрічали і чому і т. ін.

Удома учні виконують аналогічні завдання самостійно або за допомогою батьків. Під час наступного заняття слід провести взаємоперевірку домашніх завдань. Учні самостійно перевіряють роботу товариша, оцінюють її, висловлюючи свої мотиви, міркування.

Опрацьовуючи кожний звук (букву) окремо у розділі «Робота над приголосними звуками» (підрозділи:

- «Диференціація глухих і дзвінких приголосних у сильній позиції»,
- «Диференціація свистячих та шиплячих приголосних»,

• «Диференціація л-р»)

Під час підготовчого періоду, дидактичний матеріал на деякі звуки (букви) – [т, д, с, з, р, д] доцільно використовувати з попередніх підрозділів.

Якщо ж підготовка учнів дозволяє, то роботу над деякими звуками (буквами) у підготовчому періоді можна пропустити.

З учнями, які мають одночасно розлади читання і письма, роботу бажано проводити паралельно, у взаємозв'язку.

Під час занять слід широко використовувати:

- Орфографічні словники;
- Шкільні підручники;
- Газети;
- Журнали;
- Дитячу художню літературу;
- Предметні та сюжетні малюнки;
- Іграшки.

Корекційна робота з дітьми-дисграфіками буде успішною лише тоді, коли логопед проводить її в тісному контакті з учителями та батьками.

Список використаних джерел

- Лалаева Р. И. Современные аспекты изучения проблемы нарушений письменной речи у детей // Логопед. – Пілотний випуск. – 2010.
- Репина Н. В., Воронцов Д. В., Юматова И. И. Основы клинической психологии. – СПб.: Питер, 2003. – 480 с.
- Садовникова И. Н. Нарушения письменной речи и их преодоление у младших школьников. – М.: Гуманитарный издательский центр «ВЛАДОС», 1997. – 256 с.
- Специальная педагогика: учебное пособие / под ред. Н. М. Назаровой. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 400 с.